

16. 9. 2011

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Povaha a běh lhůt pro zápis do obchodního rejstříku

V právní praxi dosud nepanovala shoda ohledně povahy a běhu jednotlivých lhůt pro zápis do obchodního rejstříku. Zejména nebylo jasné, kdy začíná běžet pětidenní lhůta pro provedení zápisu a jaká je právní povaha třídní lhůty, v níž musí soud vyzvat navrhovatele k odstranění vad návrhu. Tyto otázky byly zodpovězeny nedávným rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR. Nejvyšší soud ČR se navíc vyjádřil též k otázce běhu lhůty v případě vadných nebo neúplných návrhů, byť ne zcela jasně, natožpak přesvědčivě.



Kterým dnem začíná běžet pětidenní lhůta?

Podle § 57 odst. 1 o.s.ř. se „do běhu lhůty nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty.“ Ustanovení § 200db odst. 2 o.s.ř. stanoví, že lhůta pěti pracovních dní pro zápis skutečností do obchodního rejstříku „běží ode dne podání návrhu.“

Ze vztahu těchto dvou ustanovení převažující část právní teorie dovodila, že § 57 odst. 1 o.s.ř. se uplatní pro všechny procesní lhůty a § 200db odst. 2 o.s.ř. stanoví jen to, od jakého momentu tato lhůta počíná běžet. Prvním dnem běhu lhůty je tak až den následující po dni podání návrhu.

Objevily se ale též názory, že § 200db odst. 2 o.s.ř. je speciální úpravou a je třeba je vyložit tak, že prvním dnem běhu lhůty je den podání návrhu. Na podporu bývá uváděno ustanovení § 200d odst. 3 o.s.ř., které pro případ odstraňování vad návrhu stanoví, že „lhůta podle § 200db odst. 1 počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy bylo soudu doručeno podání, jímž byly vady odstraněny nebo listiny doplněny“ a argument, že zákonodárce by volil totožnou formulaci, pokud by chtěl, aby i lhůta dle § 200db odst. 2 o.s.ř. běžela až ode dne následujícího po podání návrhu (srov. text ustanovení výše).

Nejvyšší soud ČR se k této otázce vyjádřil v usnesení ze dne 15.6.2011, sp. zn. 29 Cdo 892/2010, když uvedl: „**Určuje-li § 57 odst. 1 o. s. ř., že do běhu lhůty se nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek, znamená to, že je-li lhůta pro provedení zápisu do obchodního rejstříku podle § 200db odst. 1 o. s. ř. stanovena tak, že běží ode dne podání návrhu, pak prvním dnem pětidenní lhůty je první pracovní den následující po dni podání návrhu.**“

Bohužel se Nejvyšší soud ČR nijak nevypořádal s výše uvedeným gramatickým výkladem souvisejícího § 200d odst. 3 o.s.ř. a pouze kategoricky přijal výše uvedený závěr. **Napříště je tedy třeba za první den běhu lhůty pro zápis skutečností do obchodního rejstříku vždy považovat**

až den následující po dni podání návrhu.

Do kdy musí soud vyzvat k odstranění vad?

Ustanovení § 200d odst. 3 o.s.ř. pak soudu ukládá, aby v případě vadného návrhu usnesením vydaným ve lhůtě tří pracovních dnů od dojití návrhu soudu vyzval navrhovatele k odstranění vad návrhu či k doplnění chybějících listin. Z výše uvedeného je zřejmé, že prvním dnem i této lhůty je až den po dojití návrhu soudu.

Důležitější otázkou je povaha této lhůty. Pokud jde o lhůtu propadnou, nemůže soud později přistoupit k vydání takového usnesení. Pokud se jedná o lhůtu pořádkovou, pak může soud vydat usnesení i po jejím uplynutí. Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že **„lhůta podle § 200d odst. 3 o. s. ř. je ... toliko lhůtou pořádkovou.“** Důvody, proč by se mělo jednat o pořádkovou lhůtu, bohužel v odůvodnění tohoto usnesení také chybí.

Kdy začíná běžet lhůta u vadných nebo neúplných návrhů?

V posuzované věci navrhovatel nepřipojil k návrhu jednu z povinných příloh. Nejvyšší soud ČR k tomu v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že **„lhůta podle § 200db odst. 1 o. s. ř. by ... mohla začít běžet až dnem následujícím po dni, kdy bylo soudu doručeno podání, jímž byla tato listina doplněna.“**

Z výše uvedeného názoru Nejvyššího soudu ČR se zdá, že by vyplýval závěr, že pětidenní lhůta pro zápis skutečností do obchodního rejstříku v případě vadného nebo neúplného návrhu běžet vůbec nezačne, a to až do doplnění návrhu resp. odstranění jeho vad, jak je uvedeno v § 200d odst. 3 věta třetí o.s.ř. Takový závěr však ve své podstatě popírá smysl institutu fikce zápisu a konstruuje stav, kdy soud není vázán žádnou lhůtou k rozhodnutí. Předvídatelnost práva (a soudních rozhodnutí) se tím zásadně oslabuje. Fikce jako by měla mít místo jen tam, kde byl podán bezvadný návrh.

Rejstříkové soudy by (za přijetí výše nastíněného závěru) teoreticky mohly zkoumat zpětně bez jakéhokoliv časového omezení všechny zápisy provedené fikcí a kdekoliv by našly v návrhu chybu, mohly by zpětně takový zápis zpochybnit. Nezbyvá než doufat, že se v některém z pozdějších rozhodnutí Nejvyšší soud ČR k této otázce vyjádří jasněji a poskytne bližší odůvodnění k tomu kdy a zda (ne)běží lhůta pro zápis skutečností, následovaná fikcí zápisu.

Závěr

Aktuálně lze těžko předvídat dopady tohoto rozhodnutí, ale v podstatě mění § 200d odst. 3 o.s.ř. v pouhou proklamaci, protože nedodržení třídní lhůty soudem nejspíše nemusí být sankcionováno ani fikcí zápisu nastalou po uplynutí pětidenní lhůty.

Taktéž dobrá víra navrhovatelů může být tímto rozhodnutím zásadně dotčena. Navrhovatel se totiž nemůže spoléhat a odvolávat na fikci zápisu, přestože od podání návrhu již uplynula pětidenní lhůta a není mu známo vydání žádného usnesení, kterým by byl vyzván k doplnění návrhu nebo odstranění jeho vad. Navrhovatelé by tedy měli vyčkat až provedení zápisu nebo vydání usnesení dle § 200d odst. 3 o.s.ř.

Navrhovatelé nemají mnoho možností, jak se rozhodnutí ve věci domoci. Jistou možností, jejíž význam ale nelze přeceňovat, je dvoudenní lhůta k projevení fikce zápisu do obchodního rejstříku dle § 200db odst. 3 o.s.ř. a patrně možnost se takového zápisu domáhat, nebude-li soud konat ex offo. Navrhovatel se může prostřednictvím této lhůty pokusit přimět soud konat. Povaha této dvoudenní lhůty však není jasná (patrně se opět jedná o lhůtu pořádkovou) a dle citovaného usnesení

Nejvyššího soudu ČR zákon nepočítá s žádným řízením o žádosti o promítnutí zápisu společnosti do obchodního rejstříku, tudíž se nelze efektivně domáhat rozhodnutí o promítnutí zápisu.

Obdobně může návrhovatel dát podnět, aby rejstříkový soud uvedl do souladu stav zápisu v obchodním rejstříku se stavem skutečným.

Navrhovatel tak může v krajních případech zůstat odkázán pouze na obecné prostředky ochrany proti nečinnosti soudu (§ 174a zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích) popř. při vzniku škody na odpovědnost státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem (§ 13 odst. 1 věta druhá zákona č. [82/1998](#) Sb.).



Mgr. Michal Vrajík

[DVOŘÁK & SPOL., advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500

Fax: +420 255 706 550

e-mail: office@akds.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavatelem podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)
- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamace vad stavby](#)

- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)